

GAZETA TRANSILVÂNIEI

ZIAR POLITIC NAȚIONAL.

REDACȚIA
ȘI ADMINISTRATIJA
Târgu Mureș Nr. 36

INSERATELE
se primesc la administra-
ția. Prețul după tarife
și învoială.

Memorandele nu se în-
scribă.

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 24 Cor.
Pe o jum. de an 12 „
Pe trei luni . . . 6 „

Pentru România și
străinătate:

Pe un an . . . 40 lei.
Pe o jum. de an 20 „

TELEFON Nr. 203.

Slavism... Germanism.

De ce se întinde mai Inversuat valurile care a cuprins Europa, tot mai mult es în relief cele două curente: slavismul și germanismul. Parcă le vezi cum răsar ambele din strania horă care s'a încins.

De-o parte Germanii își aruncă forțele lor inepuizabile pe uscat și pe mare împotriva Francezilor, Englezilor, Belgienilor și Rușilor, iar de altă parte Rușii își coboară nesfârșitele lor armate împotriva împărăției noastre, al cărei mobil de acțiune este — cine n'o vede? — tot germanismul și împotriva Germaniei care opune o rezistență de fer.

Tabloul se prezintă aproape clar. Conturile desenează tot mai deslușit două puteri, două curente, încercarea germanismului cu rusismul, ori luând în considerare și înțepeturile îndărătnice ale micului stat slav de la sud precum și visul de estindere al Bulgariei putem afirma că profeciile făcute s'au împlinit: astăzi se dă pe teren înfricoșată luptă între germanism și slavism.

Care va prepondera nu se știe. Un lucru e sigur. Acela care va birui va stăpâni lumea, a lui va fi egemonia Europei. Invinge Germania, — Franța, Anglia și însăși Rusia vor trebui să simtă pentru multă vreme efectele mari ale acestui triumf. Și îndeosebi Franța cine știe dacă nu va fi scoasă din șirul marilor Puteri. Invinge Rusia? Efectele acestei învingeri nu le putem fixa. Cei primejdii datori sunt să se aperse, așa cum simt și cum cred mai bine. Șarpele trebuie prevenit înaintea de a-și isprăvi opera catastrofală.

În situația dată ne interesează bine înțeles și ținuta României. Nu vrem să ne amestecăm în afacerile ei, dar am vrea să știm că a luat în sfârșit o atitudine care să corăspundă marilor interese ale României.

Instinctul de conservare al țării, știm, va dicta această atitudine. Căci ar fi de-a dreptul catastrofal, ca șarpele care se desfășură amenințător să se întinză până la limitele de unde n'ar mai putea fi scăpare pentru o țară, ce-și are și ea rostul și rolul ei în lume.

În uriașă măsurare care se dă între cele două forțe nu mai poate sta nepăsătorii cei cari țin să mai aibă un stat liber și tare.

Primejdia care s'a afirmat și a fost propovăduită timp îndelungat facepe să ia o formă cum nu s'a prevăzut, dar la tot cazul ea se desenează în contururile cele mai îngrijorătoare.

Armata noastră opus o rezistență îndărătnică puvoimului dela Nord. Feciorii noștri și-au vărsat din prisos sângele pentru oprirea mâlvalei. Vastele stepe ale Rusiei își revarsă însă meren nesecatele forțe, cari au devenit astfel ca număr superior și cărora trebuie să li se opună o rezistență cu mult mai puternică.

Față de această situație cei interesați, cei amenințați de strănsocrea cercului de fer au datoria să preîntâmpine această primejdie. Pentru asta trebuie însă o voință puternică și o hotărâre grabnică. Numai astfel se va abate primejdia, ori cel puțin i-se vor micșora proporțiile.

Situația pe câmpul de războiu.

Luptă în Carpați.

Biroul telegrafic ungar publică cu data de 26 Sept. următorul comunicat cenzurat:

Se pare, că trupe singuratiche mai mici rusești au încercat să pătrundă în țară prin diferite pasuri ale Carpaților.

Eri au avut loc mai multe ciocniri mărunte între trupele noastre detașate pentru apărarea pasului Ușok (comitatul Ung) și între trupele rusești.

O altă ciocnire a avut loc azi la Toronya (com. Máramaros) fără ca să le succedă însă Rușilor să treacă hotarul prin vre-un punct oarecare.

Aceste ciocniri mărunte sunt departe de a influența intrucâtva rezultatele obținute pe principalul câmp de operații. E natural deci, că ele nu au nici o însemnătate. Scopul acestora este numai, ca să atragă în alte direcții atenția dela principala linie de foc și să neliniștească populația. Cunoșcând deci aceste vădite intenții populația noastră va și să reducă aceste încercări la adevărata lor valoare și să se convingă despre sădărnicia lor.

Un alt comunicat cenzurat al biroului telegrafic de corespondență ungar anunță cu data de 27 Sept.:

Suntem autorizați din locuri competente să publicăm următoarele:

Câteva mii de Ruși au năvălit în țară prin pasul Ușok (com. Ung, în Marmarșia). Trupele rusești au fost respinse la Malomré, Fenyvesölgy și Csontos. Lângă Toronya, în comitatul Máramaros s'au întâmplat ciocniri între trupele rusești, cari au năvălit acolo și între trupele noastre trimise spre apărarea granițelor.

Din Munkács și din Huszt au fost deplasate mai multe trupe pentru sprijinirea alor noastre. Toate aceste ciocniri dela granițe sunt de o mică însemnătate și având în vedere, că noi dispunem de trupe suficiente pentru apărarea hotarilor și a internului țării, aceste încercări nu pot da ansă la îngrijorări mai mari.

Luptele din Carpați sunt încă în curs.

Budapesta 28 Septembrie n. — Biroul de presă al ministrului președiate anunță:

Oficialul „Budapesti Tudósító“ primește informații din locurile competente, că Rușii au trecut și azi hotarul țării străbătând prin Carpați prin mai multe puncte și au pătruns în comitatul Ung. Trupelor noastre, cari erau acolo, le a succes însă să oprească dușmanul în cale. Dealtcum aici luptele continuă.

Luptele franco-ruso-germanice.

Biroul tel. ungar publică următorul comunicat cenzurat din Berlin.

Marele cartier general a comunicat în 26 Sept. la orele 6 seara următoarele:

Dușmanul, folosind căile sale ferate, a încercat un estins atac în contra flancului german din dreapta estreme. În decursul acestui atac o divizie franceză, care înainta spre Bayonne (spre nord-vest de St. Quentin) a fost respinsă de puteri mai slabe germane, dar și dealțul atacul francez a fost oprit în loc.

În mijlocul frontului nostru de luptă atacul nostru a înaintat în unele puncte.

Forturile atacate de noi spre sud de Verdun au încetat focul. Artileria noastră a intrat acum în luptă cu puteri, pe cari dușmanul le-a așezat în sudul vestic al fluviului Maas.

Pe celelalte câmpuri de războiu situația e neschimbată.

O luptă în Adria.

Biroul tel. ungar publică următorul comunicat cenzurat:

Ziarele anunță din Pola: Cruciatorul nostru „Radetzky“ s'a întâlnit în marea Adriatică cu cruciatorul francez „Grey“. Acest din urmă a început să bombardeze vasul nostru, care însă cu o lovitură de tun a adus la explozie cazanul cruciatorului „Grey“.

Lui „Grey“ i-a succes în cele din urmă să se refugieze sub scutul a trei torpiloare franceze.

Situația economică în Bosnia și Herțegovina.

— Din Viena se anunță:

După o comunicațiune a Corespondenței consulare situațiunea economică actuală în Bosnia și Herțegovina este declarată relativ favorabilă, de oarece dezvoltarea industrială a acestor țări este încă neliniștită iar principala resursă este agricultura, ale cărei produse au obținut prețuri extraordinar de favorabile mai ales din cauza cumpărărilor pentru trupe. De asemenea cal și vite au fost cumpărate în masă de administrația militară.

Recolta prunelor este deosebit de bună; producțiunea este socotită ca la 12 milioane de coroane. Bosna va profita mult de oarece Franța și Serbia nu vor exporta.

Recolta tutunurilor este admirabilă. (Corr.-Bureau.)

Un nou consiliu de Coroană.

Din București ni se comunică, că astăzi sau mâine se va întruni la Sinaia un nou consiliu de coroană. Este vorba de o nouă examinare a situațiunei externe.

Antecedentele războiului.

„Fremdenblatt“ scrie:

În raportul fostului ambasador englez la Viena, datat 18 August, cu privire la antecedentele războiului actual, care a fost publicat de guvernul englez, se găsește o aserțiune, care provine dela colegul său rus, că contele Szapary, ambasadorul austro-ungar la Petrograd, a notificat d-lui Sassonow că Austro-Ungaria consimte a supune mediațiunii acele puncte din nota adresată Serbiei, cari păreau incompatibile cu menținerea independenței Serbiei.

Cum aflăm din labor. Informat, această aserțiune nu răspunde de loc faptelor și ar fi fost și lucru de nelușchit față de natura demersului făcut de monarhia la Belgrad. Acel pasăgu și altele sunt sugerate de tendința de a declara prin afirmarea unei pretenșii cōndescendențe a Austro-Ungariei că procedarea diplomației germane e cauză adevărată a războiului.

Această nu poate întăsi adăvărul: Austro-Ungaria și Germania, au voință să păstreze pacea europeană, și dacă n'au reușit aceasta se poate exclusiv atribui faptului că Rusia înaintând pe Austria și Germania prin mobilizările ei neîndreptățite, a împus celor două puteri centrile luptă și a dat tot câștigul grății generale.

Nr. Mag. 17909/914.

Chemarea la serviciul militar a gîtoșilor născuți în 1892, 93 și 94.

Publicațiune.

În înțelesul punctului VII al ordinațiunii Ministrului hōnveșimii Nr. 15000/914, 18 pres. se dau publicității următoarele:

Toți gîtoșii născuți în 1892, 1893 și 1894, cari în zilele din urmă s'au înțeles în desprindămintul militar ordănesc sunt provocați prin aceasta a se prezenta în curtea casei Nr. 1 (Obelul Nr. 1 de odinioară) din Strada Lungă, subbirul Brașovechiu spre a fi prezentați la inspecțiunea de gîtoși și anume:

a) În 1 Octomvrie a. c. la 8 oare dimineața toți gîtoșii obligați, născuți din 1894 atât cei din Ungaria cât și cei din țările de sub coroana Austriei.

b) În 2 Octomvrie 1914 la 8 oare dimineața toți gîtoșii obligați, născuți în anul 1893 și 1892 atât cei din Ungaria cât și cei din țările de sub coroana Austriei.

Inspecțiunea gîtoșilor se va ține în fiecare din numitele zile în rând alfabetic.

Gîtoșii, cari vor fi prezentați, sunt provocați a îngriji fiecare să aibă la sine documentele de legitimațiune și atestatele și când se va prezenta să fie în stare trupească curată (scăldat cu cămăși și haine curate).

Prezentarea se pretinde a se face cu toată punctualitatea. Din contră vor fi aplicate cele mai aspre pedepse.

Braşov, în 22 Septembrie 1914.
Magistratul ordănesc.

Ciocniri la granița greacă.

Biroul tel. ungar publică următorul comunicat cenzurat din Atena:

Comitații bulgari au încercat, la îndemnul Turcilor, să năvălească în Grecia. Grecii au respins atât pe comitații cât și alte bande. În ciocnirile aceste au căzut cinci Turci.

O nouă instituție de credit.

Casa pentru împrumuturi de războiu.

Numărul 219 dela 20 crt. al monitorului oficial „Budapesti Közlöny“ publică ordinațiunea ministrului r. u. Nr. 6982/1914 l. M. E. cu data 19 Sept. a. c. prin care, în temeiul §-ului 16 al art. de lege LXIII ex. 1912 se crează și la noi, ca și în Austria, o casă pentru împrumuturi de războiu.

Noua instituție de credit este chemată a servi și înlesni trebuințele de credit potentate prin războiu ale cercurilor comerciale și industriale acordându-le împrumuturi pe lângă acoperire (garanție).

Conform Ordinațiunii sedilui Casei pentru împrumuturi de războiu este Budapesta. În centre potrivite din provincie, se pot întemeia, amăsurați trebuinții, Agenții. Administrația Casei se face pentru socoteala statului și normele ei de afaceri, precum și modul firmării le stabilește ministrul de finanțe.

Ordinațiunea autorizează pe ministrul de finanțe, ca în conțelegere cu ministrul de finanțe austriac, să poată încredința administrația Casei pentru împrumuturi de războiu, Bancii Austro-Ungare, pe lângă controlul ministrului de finanțe și cu conlucrarea organelor de stat, instituite de acesta. Banca Austro-Ungară este obligată să poarte afacerile Casei în spirit comercial, și separat de celelalte afaceri ale ei. Direcțiunea Casei, numită de ministrul de finanțe, se compune din reprezentanți ai guvernului r. u. și din organele Bancii Austro-Ungare, cu un număr de consilieri, specialiști din cercurile băncilor și din cercurile comerciale și industriale.

Conducerea Agențiilor se compune din reprezentanți ai guvernului și din organele Bancii Austro-Ungare, precum și din bărbai de încredere numiți de Direcțiunea Casei, cari au drept de vot.

În baza unor acorduri, ce vor fi a se încheia între cele două ministere de finanțe ale monarhiei și între Banca Austro-Ungară, Casa pentru împrumuturi de războiu emite bonuri de casă fără dobândă, până la valoarea întregă a împrumuturilor acordate în sensul ordinațiunii prezente și cari trebuie să aibă acoperirea recerută.

Bonurile de casă emise de Casa pentru împrumuturi de războiu trebuie primite drept plată de toate caserile și officile statului în valoarea lor nominală întregă. În circulația privată primirea acestor bonuri de casă nu este obligatorie.

Suma maximă a bonurilor de casă, ce o poate emite Casa pentru împrumuturi de războiu, este de K 290,000,000.

Ordinațiunea autorizează în § 4 pe ministrul de finanțe, ca în conțelegere cu ministrul de finanțe austriac se încheie cu Banca Austro-Ungară un acord, conform căruia banca de emisiune va fi obligată a primi la gîtoșerie toate bonurile de casă ale Casei pentru împrumuturi de războiu, drept plată și spre schimbare. Suma bonurilor de casă aștoare în posesiunea sa Banca Austro-Ungară o va putea detrage din suma circulației ei de băncnote.

Suma minimă a împrumuturilor, ce poate acorda Casa pentru împrumuturi de războiu este de K 100. Împrumuturile se acordă de regulă pe 3 luni, excepțional pe 6 luni.

Casa pentru împrumuturi de războiu este îndreptățită a cerceta spre ce scop se cer împrumuturile și a le licuida astfel, ca întrebuintărea lor, spre scopul indicat, să fie asigurată. Neîncredințarea unui împrumut cerut, Casa nu este obligată a o motiva.

Împrumuturile pot fi acoperite (asigurate):

1. cu mărfuri, produse agronomice, miniere și industriale neexpuse stricăciunii, înmagazinate pe teritoriul țării coroanei ungare.

Pe astfel de obiecte se pot înou-viinta împrumuturile până la jumătatea

ea, excepțional până la 1/2 parte a valorii lor de extimare — după diversitatea și circulanțabilitatea obiectelor.

2. cu hârtii de valoare indigene, emise de stat sau cu autorizarea statului.

Quota valorii de curs sau a prețului de piață până la care pot fi primite ca amănate astfel de efecte o vor fixa normele de afaceri ale Cassei pentru împrumuturi de războiu.

Hârtii de valoare, ce nu sunt emise la portor, trebuie transcrise asupra Cassei pentru împrumuturi de războiu.

3. cu alte valori, admise de Direcțiunea Cassei, la recercarea sau cu învoirea ministrului de finanțe r. u.

Pentru constituirea dreptului de pământ asupra obiectelor indicate în punctul primeste deasupra, dacă amănatarea este făcută evidentă prin semne externe de ex. prin aplicarea de tăblițe sau altele.

Oficete, al căror preț este expus la fluctuații mai însemnate se admit ca acoperire numai pe lângă garanția unei a treia persoane, demne de credit.

Dobânda împrumuturilor încheiate înainte de războiu este de regulă 1% peste etalonul de escont al Băncii Austro-Ungare.

Amanetul depus ca acoperire servește ca garanție pentru capital, interese și speșe; speșele se pot detrage din împrumut anticipativ.

Dacă împrumutul nu se replatește la scadență, atunci Cassa este îndreptățită a se despăgubi, fără intervenție judecătorească, prin vânzarea obiectului amanetat. Acest drept îl are Cassa și în cazul deschiderii concursului asupra averii debitorului Cassa este îndreptățită a cumpăra obiectele amanetate la licitație publică.

Cassa pentru împrumuturi de războiu este cu totul liberă de orice fel de dări; toate registrele și evidențele ei, precum și documentele liberate de ea și organele ei sunt scutite de toate competențele și timbrele.

Documentele liberate în scopul asigurării împrumuturilor asemenea sunt libere de competențe și timbre.

Începerea activității Cassei pentru împrumuturi de războiu și deschiderea singuraticilor Agențiilor se publică din partea ministrului de finanțe; asemenea se aduce la cunoștința publică și a lista numelui membrilor direcțiunii Cassei, precum și a conducerii singuraticilor Agențiilor locale.

Venitul de interese al Cassei, după acoperirea speșelor de administrație, se înrebuținează, în prima linie pentru acoperirea eventualelor pierderi și afară de aceasta pentru răscumpărarea bonurilor de casă emise.

După încetarea stării de războiu și cel mai târziu la un an după încetarea păcii ministrul de finanțe încheie cu Cassa pentru împrumuturi de războiu, fixând un termen prealabil pentru retragerea din circulație a bonurilor de casă emise.

Împtarea bonurilor de casă se pedepsește conform legii.

Ordinătura privitoare la Cassa pentru împrumuturi de războiu a intrat în vigoare la 20 oct.

>R. Ec.

După evacuarea Cernăuților.

Ziarul »Az Est« publică în nrul de azi o corespondență mai lungă din Cernăuți cu data de 27 Sept.

După ce corespondentul amintitului ziar se scuză de întăzirea cea mare motivată de repezițiunea evenimentelor pentru contrabalansarea știrilor false pline de groază ce s'au revărsat din Cernăuți și în general din Bucovina, trimite ziarului său comunicatul pe care îl publicăm aproape în întregime:

Precum se știe comandamentul suprem din motive de strategie a declarat Cernăuții de oraș deschis și de bună voie și-a retras din acest oraș numeroase trupe de ale noastre, ce se aflau acolo.

Auzind rușii de acestea de la spionii lor au trimis la început nu mai câte va avantposturi, apoi convingându-se pe deplin de evacuare au trimis numeroase trupe de cavalerie și infanterie.

Trupele noastre au părăsit orașul în 2 Septembrie, dimpreună cu ele au părăsit orașul și o parte însemnată a populației.

Eu nu am luat lucrul în serios și cât se poate de comod pe jos am cerat să părăsesc orașul. Abia a trecut însă o oră, la toate barierele orașului se aflau avantposturi rusești. Rușii luau lucrurile nu tocmai serios și când unuia dintre ei, i-am pus în mână o hârtie de 20 de coroane plecându-se adânc mi-a comunicat că pot merge ori și unde drumul meu este liber.

De atunci, după cum am auzit, nu s'a întâmplat nimica extraordinar în oraș. Conducerea orașului pe încetul a acaparat-o frații Gerowsky, cari de odată cu ocupația rusă s'au refors în oraș.

La început totul a decurs conform ordinilor lor. Astfel dintre cei 12 ostateci designați — toți cetățeni distinși ai orașului — șease și anume:

Dr. Weisselberger primul primar, Dr. Popovici, al doilea primar Dr. Duzinkiewicz consilier de curte, Dr. Muczel redactor, Dr. Lazarus procuror de stat și un consilier comunal au fost transportați în interiorul Rusiei, fiind ținuți ca prizonieri.

Dispozițiile acestea se pot explica în parte prin împrejurarea, că Dr. Lazarus ca procuror de stat a condus investigația în procesul contra fraților Gerowsky. Primarul Cernăuților a fost depus din funcțiune, fiind numit de primar avocatul Dr. Bocancea, care a figurat în procesul de trădare al fraților Gerowsky ca apărător.

SITUAȚIA băncii imperiale germane.

În ședința de Vineri consiliul Băncii germane a discutat situațiunea băncii. Președintele a relevat că banca grație marilor ei rezerve și disponibilității activului ei, poate răspunde pe deplin la toate nevoile stării de războiu.

Toate plățile cerute acestei instituțiuni la declararea războiului au fost îndată și pe deplin satisfăcute; creditele acordate au putut nu numai să fie menținute, dar și întinse pe cât a fost nevoie.

În fine, relevând marele succes al împrumutului de războiu, președintele a făcut să relasă ca Imperiul german, întemeiat pe o sănătoasă structură economică și pe o organizare a creditului neajunsă azi de nici un stat cum și pe pregătirea îngrijită a mobilizării financiare, e așa de puternic înarmat din punctul de vedere economic și financiar, în cât va continua războiul în toate părțile, până ce vom obține un deplin succes, asigurând viitorul politic și economic al Germaniei. (Wolffbureau).

Înființarea patentel pentru străinii din Turcia. — Din Constantinopol se anunță: O lege publicată aplică impozitul de patentă strelilor cari exercită comerțul și industria, ori un meșteșug în Turcia, cu începere de la 1 Octomvrie. Aceștia vor

trebui să plătească chiar al doilea semestru al anului curent.

— Monitorul oficial turc publică deasemenea și legea care aplică strelilor impozitul asupra venitului. (Correspondenz-Bureau.)

Razboiul în colonii.

Frankfurt, 27 Sept. Ziarul »Frankfurter Zeitung« află din Milano, că în Africa de sud englezii au ocupat locul drept al râului Oranje, ocupând localitatea Ramaus și forțând trupele germane să se retragă.

Flota engleză a distrus stațiunile radiografice din oceanul Pacific.

Viena, 27 Sept. «Correspondenz-Bureau» află de la Londra știrile următoare: Din Calcutta se anunță că cruciștorul german »Emden« a apărut în fața orașului indian Madras și că a dat foc unor rezervoari de untdelemn. Forțele engleze au răspuns focului cruciștorului german, care a stins lumina și a dispărut.

Agenția Reuter află din Sydney că stațiunea germană de telegrafie fără fir din insula germană Nauru a fost distrusă.

Londra, 27 Sept. Agenția Reuter află din Madras că la 10 curent cruciștorul german »Emden« a vizitat Madras și a tras 9 obuze, incendiind două rezervoare ale Companiei Burma Oil company, conținând 68.000 hectolitri de oleu; au mai lovit două altele case. Pagubele materiale sunt însemnate.

ȘTIRI.

— 15 Sept. v. 1914.

Redacțional. Cerem stăruitoare scuze abonajilor și cetitorilor noștri pentru spațiul restrâns în care e silit să apară ziarul nostru. C-uză e personalul tot mai redus al culegătorilor noștri. Abia mai avem doi lucrători, ceilalți au fost chemați la serviciul militar. Promitem însă, că vom rebonifica pe iubii noștri abonajii după terminarea războiului.

Tragerea în sorti a obiectelor loteriei aranjată de Comitetul suprem al Br. șovului în folosul soc. Crucii roșii, va avea loc în decursul lunii Octomvrie. Rugăm pe toate or. Membrii a-le Reuniunii noastre să participe la această acțiune de binefacere atât prin cumpărarea de lozuri cât și prin dăruiri, cari se primesc la Banca comercială ung. (Str. Vămil Casa Spit.) Maria B. Buulescu, presidentă.

Dela reuniunea gr. or. din Făgăraș. Ni se scrie: A lucrat 400 părechi pumnari de lână reuniunea femeilor gr. or. din Făgăraș de sub presidența d-nei Maria Dr. Șerban. Mai departe a luat angajamentul a lăsa spitalului militar de aici 50 cămăși. 50 pantaloni de pânză albă și cel puțin 100 perechi de obiele. Tot odată pune »Crucii Roșii« la dispoziție 10 paturi complete pentru răniții reînțorși din războiu precum și 200 bucăți șapci de zapadă și ghenunchiere.

Moartea lui Fusinato. Din Roma se anunță: Toate ziarele italiene deplâng cu adâncă părere de rău moartea neașteptată a lui Guido Fusinato, unul din internaționalistii cu renume mondial și din bărbății de Stat cei mai cu vază din Italia, care s'a sinucis.

Născut în anul 1860, la Castel franco Veneto (Treviso) dintr-o familie de viță, fu al poetului patriotic Arnaldo Fusinato și al gingașei poete Erminia Fua Fusinato, el a fost numit, în 1887, profesor de drept internațional la Universitatea din Torino și cu câțiva ani mai în urmă, deputat în Parlament, din care făcu parte neîntrerupt timp de 20 de ani.

De la 1894 Fusinato a fost unul din colaboratorii cel mai luminați ai Marchizului Visconti-Venosta, în toate întelegerile italo-franceze și italo-germane în jurul Tipolitanei, Marocului și Mediteranei apusene. De două ori secretar la externe, mai întâi cu d-l Giolitti și apoi cu d-l Fortis, el luă, în 1906, portofoliul instrucției publice.

Opera lui cea mai cunoscută e cea desfășurată la conferințele de la Haga, în cari avu privilegii să strălucească inteligența sa superioară și cunoștințele sale nemăsurate.

Tratatul italo-turc de la Ouchy (Lausanne) este, în mare parte, opera lui Fusinato.

Nenumărate și toate însemnate sunt lucrările de drept internațional ce Fusinato ne lasă în urma sa (A. T. L.)

Un vicecolonel român distins. Locotenent-colonelul Emil Bugariu a fost distins pentru ținuta sa vitejească cu ordinul Coroana de fier cl. III.

Camera Industrială și comercială din Brașov va ține Joi în 1 Oct. n. o ședință.

Impiedecarea emigrărilor în Italia »Corriere della Sera« află din San Remo: Guvernul italian aflând că la granițele franco-italiene niște persoane franceze înrolează tineri italieni pentru armata franceză și că mulți tineri emigraază, a luat măsuri severe spre a împiedeca emigrațiunea ulterioară, (Corr. Bureau).

Jurământul primei femei avocat în România. Din Galați, se anunță: D-na Elia Negruzzi, licențiată în drept, admisă de baroul local în corpul avocaților, a depus jurământul în fața d-lui Gh. Tanovicău, primul președinte al Curții de apel. La 19 cor. însă, Curtea va judeca contestația unui număr de avocați din Galați contra înscrierii d-nei Negruzzi în barou.

S'a permis programul o jumătate de oră. Ceum în »Az Est«: Cazacii intrând în orașul Cholm, s'au rugat de ofițerii lor, să le permită a face un program. Ofițerii la început nu se învoiau, mai pe urmă însă au înce. ut să se tocmească cu cazacii. Cazacii au cerut pentru program două oare; după un lită tocmeală în fine au căzut în învoială cu ofițerii la 1/2 de oră, în cursul căreia au căpătat liberă voie de a măcelări pe oveci.

Apolo-Bio. Program Asta Nielsen Marti în 29 și Mercuri în 30 Sept.: »Ingerașul« o comedie splendidă în 5 acte. În rolul principal Asta Nielsen; »Rii vrea să se odihnească (farză); Vederi din Japonia; »Dor secret« dramă emoționantă.

AVIZ. Carantina cânilor din Brașov s'a scos din vigoare începând cu 27 Sept. n.

Prețul alimentelor de prima necesitate în Brașov începând cu ziua de 26 Septemvrie n.:

Făină mijlocie de pâne Nr. 4 kgr. 50 fl., făină de pâne neagră Nr. 7 kgr. 46 fl. leri, făină de porumb (cucuruz) kgr. 26 fleri, pâne mijlocie kgr. 39 fl., pâne neagră kgr. 36 fleri.

Carne de vacă kgr. 1.20—1.52 cor; slănița neafumată kgr. 1.84 cor., untură de porc kgr. 2 cor., lapte de vacă litru 24 fl., lapte de bivoliță litru 32 fleri, ouă 5 bucăți 40 fleri, zahăr kgr. 1.02—1.10 cor; orez kgr. 36—80 fleri, fasole verde 32 fleri, piceoi 1 sac 1 cor. 80 fl., castraveți 100 bucăți 3.20 cor., ardei 100 bucăți 2 coroane, petrolu litru 40—42 fleri, ceapă, o cunună: 24—42 fl. linte litru 60 fl.

Plata pe zi la muncitorii de câmp 1.80—3 coroane; plata la altă muncă 2—3 cor., 50 fl.

Magistratul ordșenescu.

Opera granatelor.

Celebruul scriitor italian Luigi Barzini ne zugrăvește în viu colorii decursul luptelor de pe malurile râului Marne:

»Se apropie cutremurul de pământ. Fie-care descărcătură a tunurilor grele de asediu egudile toate unghiurile, iar coperișele să prăvălească unul după altul.

De după un perete dărâmat se iveau înaintea ochilor interiorul unei case devastate. Piciorul și se împiedecă în cărămizi, în sfărâmăturile de tinci și de var, în rame de ferestrii desprinse, în articii de casă respirați în toate părțile de groaznică forță a exploziei. Granatele despoate de inventuri coperișele caselor, le sfărâmă apoi grinzile și asvârle cu furie totul în toate părțile.

Ciădiri mândre se dărâmă întocmai ca niște turnulețe formate din cărțile de joc.

La marginea orașului mii de case stau în flăcări mistuitoare. Focul se lăstează mereu, căci vântul li dă conținută hrană. Între nouir de fum mari, greoi și negrii se amestecă și un fum moale albilos: este praful zidurilor ce se dărâmă.

Iată chipul fidel al judecării din urmă. Orașul acesta martirizat acum e înghețat de groază, la fie-care nouă explozie pereții se cutremură din nou deparcă ar fi cutremurați de friguri.

Din când în când câte un om mai îndrăzneț își scoate capul afară și dacă focul tunurilor mai conținește unul mai temerar luându-și avânt, cu ghața morții în sân pășește în curte pe prag.

În înălțime o granată sfărâie durduind prelung și cu un vriet înfloritor. Fără să vreau, fără a mă mai putea stăpâni instinctiv mă trag către perete și aștept. Sășăitul dureros al granatelor îmi pare ceva supranatural, ceva fantastic, ceva, ce-ți prevestește rău. Abia înceată sășăritul, o explozie groaznică cutremură văzduhul și imediat pereții se desprind, se leagă și-apoi bat înfiorător pământul, urmează apoi plezniturile de cărămizi și șindile ce cad, cari fac un șgomot în tocmal ca țiglele re le șvârli de sus pe o piatră. Bucățile înfierbântate ale granatelor întocmai ca ploaia de grindină bat toate

celelalte părți rămase până acum în tacte-ale ciădriilor.

Biserica cea mare în stil gotic, la picioarele căreia timp de două lungi secole s'a desfășurat viața unui oraș în desvoltare cu dimensiunile ei colosale se ridică dintre ruine plină de majestate cu un aer de mândrie și sărbătoare. Căsuțele sure cu frontispiciul lor pitoresc, antic, în formă triunghiulară, cu răvare de flori drăgute pe la ferestri, toate pare-că ar cere îndurare. Coperișul unei asemenea căsuțe a fost dus de o granată întocmai cum viforul își ia pâlăria, rupându-i tot de odată și plafonul așa că numai cei patru pereți goi o mai țiu abia în picioare. Ștăpăna ei, o femeie îndoliată, suspină încet răzimată de ușa bisericii din față.

Posta Redacției.

D-lui V. în C. »Călătoria Argonașilor« refăcută, merge. Sunt personaje vii, puternice și acțiunea nu poate fi excepționată ca realitate. În curând o vom publica. Salutări.

»Omului de afaceri« în L. Am făcut demersurile necesare ca să-ți se înapoizeze cele o sută coroane, pe cari le-ai dăruit fondului ziaristilor. Constatăm, că ai vrut să faci un act de sentiment curat, oi o afacere. Dta n-voiai complici. Te lăsam însă singur cu singurile d-tale merite, afacerile »banale«—cum le zici mata în persoană. R-stantă de abonament și-o dăruim ca dobândă pentru darul ce l-ai dat, pentru-ca nu cum-va mai târziu să ne pretinzi oamătă la camătă.

Proprietar:

Tip. A. Mureșianu & Brăncse & Comp. redactor responsabil: Ioan Lacea.

MINISTERUL AGRICULTUREI DOMENIILOR.

(Direcțiunea Agriculturii)

74261 3 S-pt. 1914.

PUBLICAȚIUNE.

Ministerul publică spre știința generală că, ținerea concursului publicat în Monitorul Oficial Nr. 58 din 14 Iunie 1914, pentru obținerea burselor de Agricultură în străinătate ce urma să se țină la 4 Septemvrie a. c. s'a amânât pentru ziua de 15 Octomvrie a. c.

Înscrierile se vor primi la Ministerul Agriculturii până în ziua de 10 Octomvrie.

Condițiunile rămân aceleași ce se văd publicate în Monitorul citat mai sus, cu singura deosebitre că:

Pentru bursă Geniu Rural și Mașini Agricole, pe lângă candidații cari vor poseda diploma școlii de Poduri și Sosele sau licența în Matematici, se mai admit la concurs și absolvenții cu diplomă ai școlii superioare de Agricultură de la Herăstrău, sau unei școlii similare din străinătate, precum și ai școlii de Silvicultură de la Brănești, cari vor avea și bacalaureatul sau absolența liceului.

Adsolvenții școlii de Agricultură de la Herăstrău și școlii de Silvicultură de la Brănești, cari se vor prezenta la concursul pentru burse de Geniu Rural, vor avea la media generală. un punct mai mult drept contra diplomei, față de alte titluri.

Locuință frumoasă modernă

cătră piață, 5 odăi. bucătărie, odă de baie, s. c. l. cu 2 scări de intrare, este de închiriat.

Informații se pot lua în prăvălia de ferărie

Thomas, Scheeser & Galt

1—4

Corespondent

pentru limba maghiară și română află imediat aplicare.

Oferte și pretențiunile a se adresa la firma Fr. Gaspari. Proprietar de fermă pentru vițe de vie în Mediaș (Medgyes Erdely Nagy-Küküllő megye).

C e t i ț i ș i r ă s p ă n d i ț i „Gazeta Transilvaniei”